

ACC. N:R. N. 7395:19.

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Fabian Karlsson

Härad: Konga

Adress: Boaryd, Fäckelsång

Socken: Fäckelsång

Berättat av:

Uppteckningsår: 1941

Född år 1894 i Boaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Str. II: 1. 28

Eldstadens placering i husets
mittplinje.

Äldstaden's placering i husets mittlinje.

Pondgårdar och småställen i Väcker-
sängs socken uppförda efter år 1860
har boningshusets äldstaden förlagda
till husets mitt.

Det stora muerverket med bakugnen
ligger i köket. Vanligen är det stora
rummets eller vardagsstugans spis
förlagd till detta muerverk. Men det
det förekommer även att kökspisen
och bakugnen kan vara i samma muer-
verk som kamrarnas spisar, men detta
är mera sällsynt.

Dessa hus ha kök och farstu på
mitten och storstuga på ena ändan
och de båda kamrarna på den andra
ändan av huset. Ett sådant hus är
i två våningar. Det är den vanligaste

1.

A. B.

Typen boningshus för bondgårdar
på omkring 1/4 mantal och från tiden
1800-talets senare hälft.

Mellan kök och vardagsstuga
är en dörr vid sidan om köksspisen
mellan muren och bakre långväggen.

Till "fästän" (fästen, förstugan) är också
dörr från köket, liksom till "sickam-
man" (den bakre kammaren).

Kammarnas eldstäder äro alltid
belägna i husets mitt, i hörnen mot
kök och fästän. Även i äldre bygg-
nader, där det stora mureverket ligger
vid bakre långväggen är kammarnas
mureverk placerat i mitten.

Den bakre kammaren, som brukar
vara något mindre än den främre,
saknar vanligen eldstad.

I beringshus uppförda före år 1860
är alltid det stora mureverket med
bakugnen och kökets och "stuan" (var-
dagsrummet) sldstäden förlaggt vid
husets bakre långvägg.

Placering av mureverk vid yttergavel
företkommer aldrig i någon husbyg.

ett beringshus från början av 1800-
talet finnes i Alstingsö, Väckelsångs socken.
Det huset har båda mureverken placerade
i husets mitt. I byggnaden från den
tiden är denna förläggning av mure-
verken sällsynt. Det där husets gamla
sldstäden är också av annan byg-
g än den i trakten vanliga, möjligen
uppförda av mureare från annan trakt.
De stora öppna spisarna där ha sakt
mureband, ej den vanliga våloda kåpan.

Öldstådernas placering har nog mest varit en stilfråga. Men i äldre tid har det nog varit mera praktiskt att förlägga det stora mureverket i hörn vid långvägg. När man då under haft grädden att mera med och mureverket därför tog stor plats så inkräktade det sig så mycket på stugans utrymme i hörnet. I byggnader från 1800-tallet senare hålvt, då mureverket börjat placeras i mitten av huset, där voro dessa sig så stora och klumpiga. Du kunde man också få skorstenarna i ryggingen på taket, och denna placering av rökgångarna verkade både vackrare och var sig så ildfarligt. I de gamla husen med mureverk vid

Långvägg var skorstenen dragen rätt upp, så pipan ute på taket blev långt ner på saksidan. På de förvtäckta husen var detta rätt så sldfarligt.

Byggnader uppförda refter år 1900 har alltid murverk, det är vanligen endast ett sådant, alltid i husets mitt och rummen ordnade kring det samma. Sågon placering av murverk vid långvägg förekommer ej i senare tid.

Teckningarna visa bottenplan (= nedre våningen) och eldstädernas placering i de vanligaste huskatterna i trakten. De äro alla från Rosnyds by men kunna representera hela Läckelings socken.

ACC. N:R. M. 7395:6

Landskap: Småland

Upptecknat av: Felician Karlsson

Härad: Konga

Adress: Boaryd, Väckelång

Socken: Väckelång

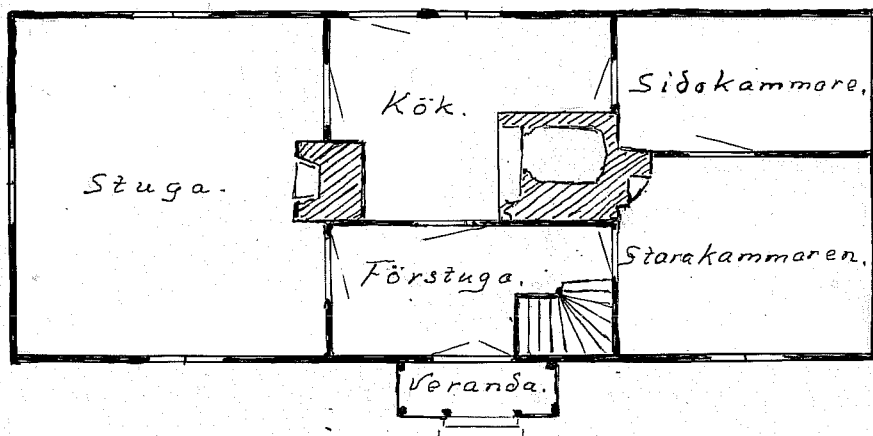
Berättat av:

Uppteckningsår: 1941

Född år 1894 i Boaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6

Bottenplan av böningshus i två våningar.

Upptört år 1878. Beläget i Boaryd Södreg.

Vanlig husstyp under senare hälften av

1800-talet för gårdar på omkring 1/4 mantal.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 7395:7.

Landskap: Småland

Upptecknat av: Fabian Karlsson

Härad: Konga

Adress: Boaryd, Väckelsång

Socken: Väckelsång

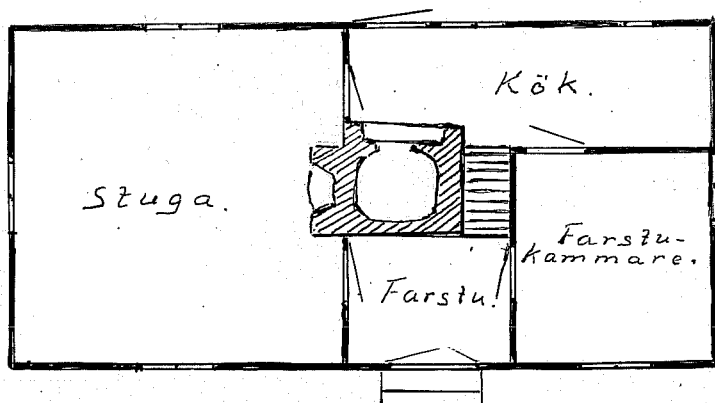
Berättat av:

Uppteckningsår: 1941

Född år 1894 i Boaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7

Bottenplan av mindre boplingshus i en våning.

Lägenheten Viborg, Boaryd. Vanlig husstyp

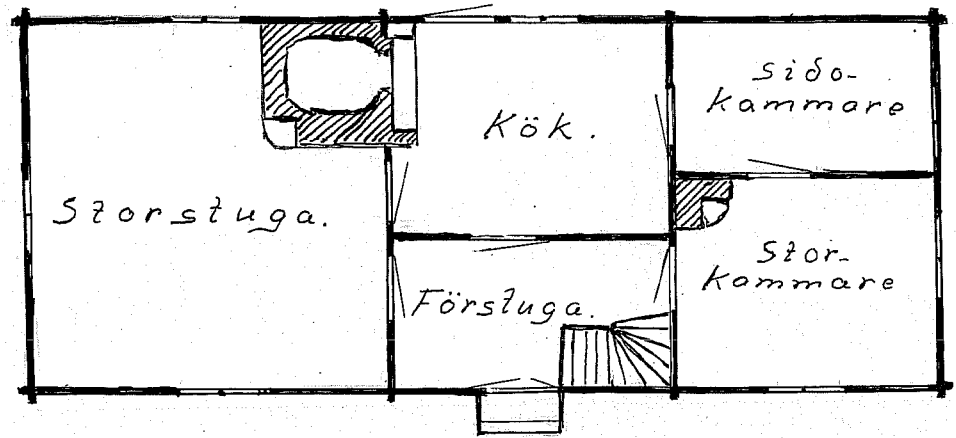
för torp och småställen i slutet av 1800-talet.

ACC. N:R. M. 7395: 8.

Landskap: Småland Upptecknat av: Fabian Carlsson
 Härad: Konga Adress: Boaryd, Väckelsång
 Socken: Väckelsång Berättat av:
 Uppteckningsår: 1941 Född år 1894 i Boaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8

Bottenplan av böningshus i två våningar.

Boaryd Norregård. Vanlig kustyp under mitten av 1800-talet för gårdar på omkring 1/4 mantal.

Uppförd år 1856.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 7395:9.

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

Fabian Karlsson

Härad:

Konga

Adress:

Boaryd, Väckelsång

Socken:

Väckelsång

Berättat av:

Uppteckningsår:

1941

Född år

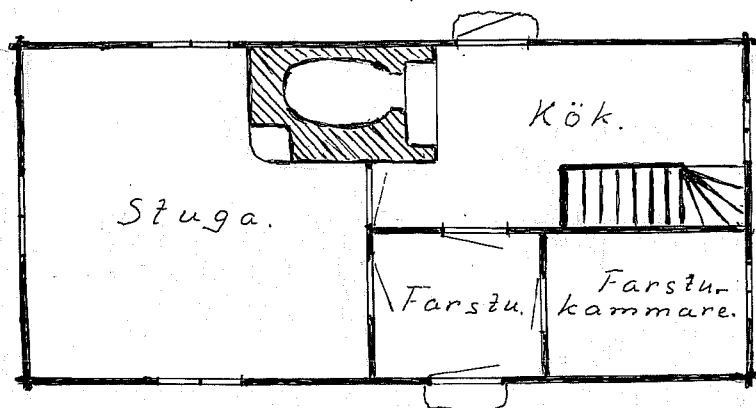
1894

i

Boaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

9

Bottenplan av böningshus i två våningar.
Beläget i Boaryd Mellangård. Vanlig hus-
typ under förra hälften av 1800-talet för
gårdar på omkring 1/8 mantal.

Skriv endast på denna sida!